

Sygn. akt IV Ua 64/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2014r.

Sąd Okręgowy w Elblągu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Grażyna Borzestowska (spr.)

Sędziowie: SO Renata Żywicka

SR del. do SO Tomasz Bulkowski

Protokolant : st. sekr. sądowy Łukasz Szramke

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2014r. w Elblągu

na rozprawie sprawy z odwołania C. N.

od decyzji Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w S.

z dnia 22/03/2012r, znak (...)

o odszkodowanie z tytułu wypadku związanego ze służbą wojskową

na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu

z dnia **10 czerwca 2014r.**, sygn. akt **IVU 210/13**

I. prostuje oczywistą omyłkę w rubrum wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 10 czerwca 2014r sygn. akt IVU 210/13 w ten sposób, że w miejsce „z dnia 22 marca 2013 roku, znak Od-313/13” wpisuje „z dnia 22/03/2012r, znak (...)”,

II. oddala apelację.

Sygn. akt IV Ua 64/14

UZASADNIENIE

Wnioskodawca C. N. odwołał się od decyzji Szefa Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w S., na mocy której odmówiono mu prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu pogorszenia stanu zdrowia spowodowanego wypadkiem w dniu 7 maja 1972 r. pozostającego w związku z pełnieniem służby wojskowej.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, iż w latach 1972-1973 pełnił służbę wojskową początkowo w Marynarce Wojennej w JW. (...), a później w Ś. na punkcie Obserwacyjnym w D.. Ubezpieczony wskazał dalej, że w dniu 7 maja 1972 roku w trakcie gry w piłkę w ramach planowanych zajęć doznał zwichnięcia lewego stawu barkowego i zerwania więzadła ścięgien. Ubezpieczony został zaopatrzony w Przychodni w K., po czym umieszczony został w Garnizonowej Izbie Chorych w D.. Na powyższą okoliczność w dniu 23 maja 1972 roku sporządzony został protokół komisji powypadkowej przy JW. (...). Dowództwo Jednostki Wojskowej nie dopełniło formalności

skierowania ubezpieczonego na badanie przez Komisję Lekarską a tym samym nie przyznano ubezpieczonemu żadnego świadczenia z tytułu doznanego urazu.

W dalszej części uzasadnienia odwołania ubezpieczony wskazał, że kolejnego zwichnięcia doznał po przejściu do rezerwy w dniu 14 kwietnia 1973 roku, a następnego jesienią tego samego roku. W 2011 roku po kolejnym już zwichnięciu tego samego stawu barkowego, ubezpieczony wystąpił o wypłatę odszkodowania do (...), jednakże z uwagi na odmowę przyznania odszkodowania z uwagi na fakt, iż był to kolejny uraz jako następstwo wypadku doznanego podczas pełnienia służby wojskowej w 1972 roku, ubezpieczony zwrócił się z prośbą do Dowództwa Marynarki Wojennej o rozwiązanie przedmiotowej sprawy. Skierowany został przez Wojewódzki (...) w S. na badanie przez Terenową Wojskową Komisję Lekarską w G. – O., która uznała długotrwały uszczerbek na zdrowiu w wysokości 20% spowodowany wypadkiem z dnia 7 maja 1972 r. Z uwagi jednak na fakt, iż w przedmiotowym orzeczeniu wskazano, iż uszczerbek na zdrowiu powstał w okresie przekraczającym 3 lata od dnia wypadku Wojewódzki (...) w S. odmówił wypłaty jakiegokolwiek świadczenia z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu pozostającego w związku z pełnieniem służby wojskowej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie wskazał, że ubezpieczony C. N. odbywał zasadniczą służbę wojskową jako starszy marynarz w Jednostce Wojskowej nr (...) w Ś..

Wnioskiem z dnia 11 czerwca 2013 roku zwrócił się o skierowanie na komisję lekarską celem stwierdzenia uszczerbku na zdrowiu na skutek urazu barku lewego spowodowanego wypadkiem z dnia 7 maja 1972 r., który zakwalifikowano jako wypadek mający związek ze służbą wojskową.

Terenowa Wojskowa Komisja Lekarska w G. orzeczeniem z dnia 22 listopada 2012 roku ustaliła poszkodowanemu utratę zdrowia w wysokości 20% długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, stwierdzając jednocześnie, że uszczerbek ten powstał w okresie przekraczającym 3 lata od daty wypadku.

Organ rentowy przytoczył treść przepisu art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową (Dz. U. nr 83, poz. 760) i wskazał, że w tym stanie faktycznym i prawnym nie było podstaw do przyznania odszkodowania.

Wyrokiem z dnia 10 czerwca 2014r., sygn. akt IV U 210/13 Sąd Rejonowy w Elblągu oddalił odwołanie.

Rozstrzygnięcie swoje Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach i rozważaniach:

C. N. pełnił zawodową służbę wojskową w Jednostce Wojskowej nr (...) w Ś. w okresie od dnia 10 stycznia 1972 roku do dnia 12 kwietnia 1973 roku.

W dniu 7 maja 1972 roku w trakcie gry w piłkę w ramach planowanych zajęć, w wyniku upadku na lewy bark doznał zwichnięcia stawu. Ubezpieczony leczony był zachowawczo i urazowy charakter uszkodzenia stawu barkowego powodował zaburzenia funkcji bezpośrednio po zwichnięciu.

C. N. nie doznał uszczerbku na zdrowiu w ciągu trzech lat od dnia wypadku.

W ocenie Sądu Rejonowego, odwołanie C. N. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Dokonując ustaleń faktycznych Sąd Rejonowy opierał się na aktach C. N., które dotyczyły postępowania toczącego się przed Wojskową Komendą Uzupelnień, a ponadto na dokumentacji znajdującej się w aktach sprawy, w tym w szczególności na opinii głównej, jak i opiniach uzupełniających biegłego sądowego R. P., a ponadto na dokumentacji dotyczącej przebiegu zatrudnienia C. N.. W toku procesu, żadna ze stron postępowania nie kwestionowała autentyczności wspomnianej dokumentacji. Co więcej Sąd Rejonowy uznał, że brak było jakichkolwiek okoliczności,

które sugerowałyby iż nie jest ona wiarygodna. Sąd Rejonowy również przyznał walor wiarygodności dokumentacji znajdującej się zarówno w aktach organu rentowego, jak i znajdujących się w aktach sprawy.

Sąd Rejonowy wskazał, że zgodnie z treścią przepisu art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 roku o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 213) jednorazowe odszkodowania przysługuje, jeżeli żołnierz:

1. doznał uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku w ciągu trzech lat od dnia wypadku;
2. doznał uszczerbku na zdrowiu wskutek choroby nie później niż w ciągu trzech lat od dnia zwolnienia z czynnej służby wojskowej;
3. zmarł wskutek:
  - a. wypadku w ciągu trzech lat od dnia wypadku lub
  - b. choroby w ciągu trzech lat od dnia ustalenia uszczerbku na zdrowiu wskutek tej choroby.

W myśl przepisu art. 15 ust. 2 ww. ustawy zwiększenie jednorazowego odszkodowania przysługuje, jeżeli zmiany w stanie zdrowia żołnierza uzasadniające zwiększenie odszkodowania nastąpiły w terminach określonych w ust. 1 pkt 1 i 2.

Sąd Rejonowy wskazał, że kluczowym dla ustalenia zasadności bądź niezasadności odwołania C. N. od decyzji Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w S. było ustalenie, czy ubezpieczony doznał uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku w ciągu trzech lat od dnia wypadku.

Z uwagi na to, że dla ustalenia, czy wskutek wypadku w związku z pełnieniem służby wojskowej C. N. doznał uszczerbku na zdrowiu w ciągu trzech lat od dnia wypadku, konieczne było posiadanie wiedzy specjalnej z zakresu medycyny, Sąd Rejonowy na podstawie art. 278 § 1 k.p.c. dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego specjalisty chirurgii urazowej i ortopedii – R. P..

Biegły sądowy R. P. wskazał, że u ubezpieczonego rozpoznano nawykowe zwichnięcie lewego barku i doznał on uszczerbku w związku z wypadkiem w wysokości 20%, jednakże brak było dokumentacji medycznej, z której można było wnioskować o dacie powstania uszczerbku na zdrowiu, albowiem mógł on powstać zarówno przed datą 12 kwietnia 1973 roku, jak i po tej dacie.

Do opinii biegłego sądowego zastrzeżenia wniósł Wojewódzki (...) w S.. Wskazał on, że opinia nie zawierała uzasadnienia wyrażonego w niej poglądu, iż uszczerbek na zdrowiu mógł powstać przed datą 12 kwietnia 1973 roku. Ponadto wskazał on, że C. N. dysponował dokumentacją medyczną dopiero od 2011 roku, a skoro ze służby wojskowej zwolniony został z dniem 12 kwietnia 1973 roku i przez 38 lat nie podjął leczenia skutków przedmiotowego wypadku, to zasadne było stwierdzić, że uszczerbek nie powstał w ciągu trzech lat od przedmiotowego zdarzenia.

W opinii uzupełniającej biegły sądowy po zapoznaniu się z zastrzeżeniami Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w S. wskazał, iż uszczerbek w postaci przewlekłej niestabilności stawu ramiennego – łopatkowego mógł powstać przed 12 kwietnia 1973 roku, a przyczyną przewlekłej niestabilności było uszkodzenie obrąbka stawowego, które było typowym uszkodzeniem do którego dochodzi podczas pierwszego zwichnięcia, wobec czego nie można było wykluczyć, że do takiego uszkodzenia doszło w wyniku urazu i wypadku z dnia 7 maja 1972 roku. Nie można było także wykluczyć, że w ciągu trzech lat od wypadku doszło do wtórnych zmian stawu powodujących zaburzenia funkcji.

Zastrzeżenia do opinii uzupełniającej ponownie wniósł Wojewódzki (...) w S., który to powoływał się na okoliczności zawarte w zastrzeżeniach zgłoszonych do opinii głównej biegłego sądowego, albowiem ustalenie uszczerbku na zdrowiu nie może być stwierdzone na podstawie dokumentacji medycznej wytworzonej po 38 latach od przedmiotowego zdarzenia.

C. N. wykonując zobowiązanie Sądu dołączył do akt sprawy dokumentację, z której wynikał rodzaj prac wykonywanych po zwolnieniu ze służby wojskowej.

Biegły sądowy R. P. po zapoznaniu się z zastrzeżeniami, jak również po zapoznaniu się z dokumentacją nadesłaną przez C. N. wskazał, iż dołączona do akt sprawy dokumentacja nie wykluczała powstania uszkodzenia barku w wyniku wypadku z dnia 7 maja 1972 roku, albowiem praca na stanowisku robotnika magazynowego nie powodowała uszkodzenia barku typu Bankarta, a uszkodzenie to powstaje podczas zwicnięcia barku.

Zarządzeniem przewodniczącego z dnia 24 października 2013 roku zobowiązano Biuro Emerytalne Służby Więziennej w W. o nadesłanie do akt sprawy dokumentacji dotyczącej ubezpieczonego, a w szczególności orzeczeń komisji lekarskich służby zdrowia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych orzekających o zdolności psychicznej i fizycznej kandydatów i funkcjonariuszy służby więziennej oraz zarządzeniem z dnia 28 listopada 2013 roku zobowiązano Oddziałowe Biuro Udostępnienia i Archiwizacji dokumentów (...) w G. o nadesłanie akt osobowych ubezpieczonego – byłego funkcjonariusza Służby Więziennej.

Biegły sądowy R. P. po zapoznaniu się z zastrzeżeniami oraz dokumentacją dotyczącą ubezpieczonego wskazał, iż z przedmiotowej dokumentacji nie wynikało, by u ubezpieczonego odnotowano zaburzenia funkcji lewego barku. Urazowy charakter uszkodzenia stawu barkowego powodowałby zaburzenia funkcji bezpośrednio po zwicnięciu. Zaburzeń takich nie stwierdzono jednak podczas badania przez komisję lekarską, w związku z czym wykluczało to możliwość powstania uszczerbku na zdrowiu przed datą trzech lat po zwolnieniu z czynnej służby wojskowej.

Do opinii uzupełniającej zastrzeżeń nie wniosła żadna ze stron postępowania.

Sąd Rejonowy przyjął ocenę przedstawioną przez biegłego sądowego specjalistę chirurgii urazowej i ortopedii – R. P..

Sąd Rejonowy wskazał, że „Specyfika oceny dowodu z opinii biegłych wyraża się w tym, że sfera merytoryczna opinii kontrolowana jest przez sąd, który nie posiada wiadomości specjalnych, w istocie tylko w zakresie zgodności z zasadami logicznego myślenia, doświadczenia życiowego i wiedzy powszechnej. Odwołanie się przez sąd do tych kryteriów oceny stanowi więc wystarczające i należyte uzasadnienie przyczyn uznania opinii biegłych za przekonujące” – wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 3 grudnia 2013 roku, sygn. akt I ACa 572/13, LEX nr 1409083.

Sąd Rejonowy w pełni w/w poglądy podzielił uznając, że w niniejszej sprawie opinia główna, jak i opinie uzupełniające sporządzone przez biegłego sądowego były logiczne oraz kolerowały z pozostałym materiałem dowodowym. Wskazał, że sporządzone zostały przez osobę legitymującą się profesjonalną wiedzą z zakresu nauki, w ramach której zostały sporządzone, odpowiadają również aktualnemu poziomowi wiedzy.

Nadto Sąd Rejonowy wskazał, że do opinii głównej, jak i opinii uzupełniających biegłego sądowego specjalisty chirurgii urazowej i ortopedii – R. P. ubezpieczony nie wniósł zastrzeżeń.

Pełnomocnik Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego wniósł natomiast zastrzeżenia do opinii głównej, jak i do opinii uzupełniających biegłego sądowego zarzucając im to, iż sporządzone zostały w oparciu o niepełną dokumentację dotyczącą przebiegu zatrudnienia, jak i stanu zdrowia ubezpieczonego. Sąd Rejonowy w pełni te zastrzeżenia podzielił, w związku z czym wystąpił do Instytucji Państwowych o udostępnienie dokumentacji dotyczącej C. N..

W ocenie Sądu Rejonowego biegły szczegółowo zapoznał się z dokumentacją dotyczącą ubezpieczonego i stwierdził w swej opinii uzupełniającej z dnia 21 stycznia 2014 roku, co do której żadna ze stron postępowania nie wniosła zastrzeżeń, iż nie odnotowano zaburzeń funkcji lewego barku. W szczególności brak zaburzeń stwierdzony przez komisję lekarską wykluczył, aby uszczerbek na zdrowiu powstał przed datą 3 lat po zwolnieniu z czynnej służby wojskowej.

Sąd Rejonowy przyjął opinię uzupełniającą z dnia 21 stycznia 2014 roku jako wiarygodną i uczynił ją podstawą swoich ustaleń faktycznych.

Sąd Rejonowy wskazał, że Sąd Najwyższy wyraził pogląd, iż odszkodowanie przysługuje jedynie wówczas, gdy żołnierz doznał uszczerbku na zdrowiu w ciągu trzech lat od dnia wypadku. Sąd Rejonowy przytoczył wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2010 roku, sygn. akt II UK 56/10, OSNP 2011/23-24/306 LEX nr 619641 – „Jednorazowe odszkodowanie z tytułu uszczerbku na zdrowiu przewidziane w art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 roku o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową (tj. Dz. U. nr 83, poz. 760 ze zm.) przysługuje jedynie wówczas, gdy żołnierz doznał uszczerbku na zdrowiu w ciągu dwóch lat od dnia wypadku”.

Sąd Rejonowy w pełni w/w pogląd podzielił, uznając iż w niniejszym postępowaniu nie ma podstaw do przyznania ubezpieczonemu odszkodowania z tytułu uszczerbku na zdrowiu, albowiem uszczerbek ten nie powstał w ciągu trzech lat od dnia wypadku.

Mając na uwadze całokształt powyższych okoliczności Sąd Rejonowy na mocy przepisu art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł ubezpieczony.

W uzasadnieniu apelacji wskazał, że na podstawie ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej pełnił w latach 1971-73 czynną służbę wojskową w (...) w Ś.. W dniu 07.05.1972 r doznał zwichnięcia lewego stawu barkowego w czasie regulaminowych zajęć. Na powyższą okoliczność powołano w dniu 08.05.1972 r komisję, która dokonała oceny i okoliczności wypadku i stwierdziła związek ze służbą. Obligatoryjnych badań przez komisję lekarską nie przeprowadzono. Odszkodowania żadnego nie wypłacono, mimo iż wszyscy żołnierze pełniący zasadniczą służbę wojskową objęci byli ubezpieczeniem. Na okoliczność wypadku otrzymał stosowne zaświadczenie w dniu przejścia do rezerwy. Skierowanie na badania na Komisję Lekarską Wojewódzki (...) w S. wystawił w dniu 23.07.2012 r. /po 41 latach/. Terenowa Wojskowa Komisja Lekarska w G.-O. ustaliła uszczerbek na zdrowiu w wysokości 20% uznając, że uszczerbek powstał w okresie przekraczającym 3 lata od dnia wypadku. Na tej podstawie Wojewódzki (...) w S. decyzją z dnia 22.03.2013 r. odmówił przyznania odszkodowania z tytułu wypadku w związku ze służbą wojskową.

Odwołanie od tej decyzji skierowano do Sądu Rejonowego w Elblągu, który dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego. W swojej opinii z dnia 2.07.2013 r biegły Sądu Okręgowego w Elblągu lek. R. P. w oparciu o przesłanki medyczne nie wykluczył powstania uszczerbku w ciągu trzech lat, w opinii uzupełniającej z dnia 8.08.2014r. stwierdził, że do uszczerbku typu Bankarta dochodzi podczas pierwszego zwichnięcia oraz w opinii uzupełniającej z dnia 18.09.2014 r. w całości podtrzymał swoją opinię.

Na podstawie dokumentów potwierdzających przebieg pracy zawodowej nie stwierdzono faktu powstania urazu w okresie zatrudnienia. Jak wykazuje doświadczenie życiowe, na które powołuje się również SR w Elblągu faktów takich nie ujawniają kandydaci starający się o pracę. Komisja Lekarska natomiast nie używa określenia; w wywiadzie; Nie stwierdzono również żadnych innych okoliczności, w których mogłoby dojść do urazu stawu barkowego typu Bankarta innych niż wypadek z 7.05.1972 r. W oparciu o świadectwa pracy biegły sądowy w swojej opinii z dnia 21.01.2014 r. po nacisku pełnomocników pozwanego zmienił zdanie po trzech wcześniejszych opiniach niemniej jednak sama zasada powstawania urazu przy pierwszym zwichnięciu pozostaje bez zmian. Biegły sądowy wykluczył możliwość powstania uszczerbku na zdrowiu przed upływem 3 lat po zwolnieniu z czynnej służby wojskowej.

Wnioskodawca wskazał, że do powyższej opinii nie wniósł zastrzeżeń z uwagi na fakt, że nie została mu ona doręczona przez firmę (...) znaną powszechnie ze swej nieudolności /nie posiada np. możliwości wejścia na ich wspólny korytarz/. Opinię przyjęto jako dowód ze skutkiem doręczenia. Odpowiedzią na zastrzeżenia strony pozwanej wobec wnioskodawcy co do braku dokumentacji medycznej może być stwierdzenie w piśmie z dnia 29.07.2013 r. samego organu odszkodowawczego, że ustalenie wstecznej daty skutku zdarzenia ubezpieczeniowego /uszczerbku na zdrowiu/ następuje na podstawie dokumentacji medycznej pochodzącej z okresu, na który ten skutek /uszczerbek/ ma być ustalony lub z okresu zbliżonego. Tak więc ustawowy obowiązek stworzenia i posiadania takiej dokumentacji

spoczywał na jednostce wojskowej, w której miał miejsce wypadek nadzwyczajny (...), i w której pełnił służbę jeszcze przez blisko rok czasu po zdarzeniu z 07.05 1972 r.

W tej bezprecedensowej sprawie nie jest jasne na jakiej podstawie prawnej w demokratycznym państwie prawa pozbawiono ubezpieczonego odszkodowania pismem (...) z dnia 22.06.2011r. w sprawie (...) odmowa wypłaty/ oraz pismem (...) z dnia 07.10.2013 w spr. (...) pomniejszającej wypłatę o kwotę 3000zł, mimo że kwota taka zgodnie z odmową poprzedniego pisma nie była wypłacona nigdy /zdarzenia dotyczyły urazu lewego stawu barkowego z okresu poprzedniego systemu/ a decyzja sugerująca, że w przypadku urazu stawu barkowego wypłata się należy.

Wnioskodawca wskazał, że jego apelacja dotyczy wątpliwości co do ostatniej opinii uzupełniającej biegłego sądowego z dnia 21.01.2014 r, opartej nie na wiedzy medycznej lecz na dokumentach, które nie wskazują żadnych innych okoliczności mogących przyczynić się do powstania urazu typu Bankarta po zdarzeniu z 7.05.1972 r. Opinią tą posłużył się Sąd Rejonowy w Elblągu jako opinią ostateczną będącą podstawą wyroku z dnia 10.06.2014 r. w sprawie IV U 210/13.

W odpowiedzi na apelację ubezpieczonego pozwany wniósł o oddalenie apelacji.

W uzasadnieniu wskazał, że Sąd Rejonowy IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w E. wyrokiem z dnia 10 czerwca 2014 roku oddalił odwołanie od decyzji Szefa Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w S. Nr Od - 313/12 z dnia 22 marca 2012 roku odmawiającej przyznania jednorazowego odszkodowania pieniężnego. Składający apelację podnosi, że sąd I instancji wydał orzeczenie w oparciu o wadliwą opinię uzupełniającą sporządzoną pod naciskiem pełnomocników organu odszkodowawczego.

W ocenie organu odszkodowawczego apelacja nie znajduje faktycznego uzasadnienia. Przede wszystkim sąd I instancji, Sąd Rejonowy IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych przeprowadził postępowanie zgodnie z procedurą postępowania cywilnego, uwzględniając wnioski dowodowe stron, a swoje orzeczenie wydał w oparciu o zebrany wyczerpująco materiał dowodowy, w tym o wydaną przez biegłego opinię uzupełniającą. Opinia uzupełniająca, jak każda opinia, jest jednym ze środków dowodowych podlegających ocenie sądu pod kątem zgodności opinii z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, sposobu motywowania, stanowczości wyrażonych w niej wniosków. Sąd wydając wyrok nie miał wątpliwości co do wiarygodności i mocy dowodowej opinii. W tym stanie rzeczy wydane orzeczenie nie narusza obowiązującego prawa i pozostaje w zgodności z art. 15 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 roku o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową (Dz. U. 2014 r. poz. 213)

Tak samo, zdaniem pozwanego, nietrafionym składającego apelację pozostaje zarzut o obowiązku posiadania dokumentacji medycznej przez jednostkę wojskową z okresu wypadku. Obowiązek sporządzania dokumentacji powypadkowej (protokołów powypadkowych) przez jednostki wojskowe od 1 stycznia 1973 roku został wprowadzony ustawą z dnia 16 grudnia 1972 roku o świadczeniach przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową (Dz. U. Nr 53 poz. 342 z późn. zm.) Natomiast dokumentami medycznymi żołnierza była książeczka zdrowia, którą wydawano żołnierzowi z chwilą wcielenia do służby wojskowej, w posiadaniu której powinien być składający apelację. Niezależnie od powyższego zgodnie z procedurą w myśl art. 232 k.p.c. to na odwołującym spoczywa obowiązek wskazania i przedłożenia dowodów dla stwierdzenia faktów z których wywodzi skutki prawne, a nie podnoszenie zarzutów i twierdzeń opartych na podstawie subiektywnych opinii i odczuć poszkodowanego.

W tym stanie faktycznym organ odszkodowawczy poparł wydany wyrok przez sąd I instancji, a wniosek o oddalenie apelacji uważa za słuszny i zasadny.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy nie zasługiwała na uwzględnienie, ponieważ nie zawierała zarzutów mogących skutkować zmianą lub uchYLENIEM zaskarżonego wyroku.

Stosownie do art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 roku o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 213) jednorazowe odszkodowanie przysługuje, jeżeli żołnierz doznał uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku w ciągu trzech lat od dnia wypadku.

Ponieważ wypadek, jakiemu uległ wnioskodawca miał miejsce w dniu 07.05.1972r. , zatem aby przysługiwało mu jednorazowe odszkodowanie uszczerbek na zdrowiu, którego doznał, musiałby powstać w terminie do dnia 07.05.1975r.

Jak wynika z zaświadczenia wystawionego przez Jednostkę Wojskową (...) w wyniku wypadku, jakiemu wnioskodawca uległ w dniu 7.05.1972r. w czasie pełnienia czynnej służby wojskowej, doznał on zwichnięcia lewego stawu barkowego z podejrzeniem zerwania więzadeł ścięgien (zaświadczenie k.14 akt odszkodowawczych).

Terenowa Wojskowa Komisja Lekarska w G. zaś orzeczeniem z dnia 22.11.2012r. stwierdziła u wnioskodawcy długotrwały uszczerbek na zdrowiu w wysokości 20% z pozycji 106 załącznika Nr 2 do rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 8 sierpnia 2003r. w sprawie ustalania stopnia uszczerbku na zdrowiu oraz związku śmierci żołnierza ze służbą wojskową wskutek wypadku lub choroby, tj. nawykowe zwichnięcie barku potwierdzone zaświadczeniami lekarskimi i rtg. Jednocześnie Komisja wskazała, że stwierdzony uszczerbek na zdrowiu powstał w okresie przekraczającym 3 lata od dnia wypadku.

Stosownie do art. 6 Kodeksu cywilnego ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. To na wnioskodawcy spoczywał obowiązek wskazania i przedłożenia dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodził skutki prawne (art. 232 k.p.c.). Zatem, to na wnioskodawcy, w trakcie postępowania przed Sądem I instancji, spoczywał ciężar udowodnienia, że długotrwały uszczerbek na zdrowiu w wysokości 20%, stwierdzony przez Terenową Wojskową Komisję Lekarską w G. orzeczeniem z dnia 22.11.2012r. nr (...) powstał w ciągu trzech lat od dnia wypadku, tj. w terminie do 07.05.1975r.

Trafnie Sąd Rejonowy przeprowadził postępowanie dowodowe w postaci dowodu z opinii biegłego sądowego ortopedy, prawidłowo też uwzględnił wnioski dowodowe w zakresie zainicjowanym przez strony.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem zarówno sądów powszechnych, jak i Sądu Najwyższego, które Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela, ustalenie daty powstania uszczerbku na zdrowiu powinno następować na podstawie dokumentacji lekarskiej, pochodzącej z okresu, w którym ten uszczerbek na zdrowiu miał powstać lub z okresu zbliżonego.

Jak wskazano wyżej stwierdzono u wnioskodawcy 20% uszczerbek w postaci nawykowego zwichnięcia barku potwierdzone zaświadczeniami lekarskimi i rtg. W żaden sposób wnioskodawca w niniejszym postępowaniu nie wykazał, aby uszczerbek ten powstał w ciągu 3 lat od dnia wypadku. Nie przedstawił w tym zakresie żadnych dowodów. Zauważyć należy, że już w pierwotnej opinii biegły sądowy ortopeda wskazał, że brak jest dokumentacji medycznej, z której można wnioskować o dacie powstania stwierdzonego u wnioskodawcy 20% uszczerbku na zdrowiu. Zgodzić należy się z biegłym sądowym ortopedą, że z medycznego punktu widzenia uszczerbek ten mógł powstać w ciągu 3 lat po wypadku, jak i w okresie późniejszym. Jednakże jak wskazano wyżej udowodnienie okoliczności, że uszczerbek powstał w terminie do 7.05.1975r. spoczywał na wnioskodawcy, czemu dowodowo ubezpieczony nie sprostał. Pozwany zaś zawnioskował dowody w postaci dokumentów, w oparciu o które biegły sądowy wydał ostateczną opinię, z której wynika jednoznacznie, że brak podstaw do uznania, że stwierdzony u wnioskodawcy 20% uszczerbek powstał w ciągu 3 lat do dnia wypadku.

Wskazać należy, że elementami każdej prawidłowo sporządzonej opinii są: sprawozdanie z dokonanych czynności i spostrzeżeń, odpowiedzi na postawione biegłemu pytania, udzielone w sposób kategoryczny, i jego wnioski oraz uzasadnienie pozwalające na sprawdzenie przez sąd logicznego toku rozumowania biegłego. Opinia powinna być wyczerpująca, a zatem odnosić się do wszystkich kwestii zawartych w tezie dowodowej postanowienia sądu. Nadto

powinna zawierać uzasadnienie sformułowane w sposób przystępny i zrozumiały także dla osób nieposiadających wiadomości specjalnych. Prawdłowo, w ocenie Sądu Okręgowego, opinię biegłego ortopedy ocenił Sąd Rejonowy. Spełnia ona wszelkie wymagania z art. 285 kpc. Wskazać należy, że biegły wydał opinię po przeprowadzeniu badania wnioskodawcy, po szczegółowym zapoznaniu się w dokumentacją medyczną. Wnioski swoje biegły sformułował jasno i czytelnie. Ocena przedmiotowej opinii prowadzi do konkluzji, iż jest ona miarodajna dla poczynienia ustaleń istotnych dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do podważenia oceny tego dowodu dokonanej przez Sąd Rejonowy.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy apelację wnioskodawcy jako nieuzasadnioną na mocy art. 385 kpc oddalił.